

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

megjelenik reggeli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

F. cz. olvasóinkhoz.

Kéziratok, melyek a közlönyben megjelentek, az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

Az estvéli kiadásban, tehát minden délutáni órákban.

törhetlenségét akarta kimutatni, — részint közvetlenül, — bár csak világos szemzással — részint pedig közvetlenül a dualismus megsemmisítésére izgatott.

A porosz-francia háboru kezdetével, de különösen a poroszok győzelmeivel egész zárt sorra változott a Németországba olvadni vágyók serege, mind a hírlapok mind a közönség körében.

Bekövetkeztek azonban az idők változásai, s velők a nézetek módosulásai is. Tempora mutabuntur.

A poroszok diadalai eleinte csak a német nemzet supremáciájáról szóló követeléseknek adtak szót; míg a nemzeti szept háborúnak hódítóvá változta, a német fegyverek diadalfényének elhomályosulta és a szabadság és férfias szö embereinek elcsukátása megváltoztatta a hangulatot.

A hírlapok kezdenek lassan-lassan más szemüvegen nézni, a nagynémetek borzadni a rájuk Poroszország érc karjai közt váró boldogságtól. És újra kezd hangzani az osztrák birodalom „szredéves kapcsolatának” eszméje, újra kezd emelkedni a szó, mely a terhes jelent jobbnak hiszi az ijesztőbb terheket ígérő bizonytalan jövőnél.

A nagy német Kanahában a túske-bokrokot is kezdik látni, s bár az álszemérem miatt még nem egészen általában, de tulnyomóan kezdenek visszatérni azon gondolathoz, hogy közös jólétünkre nézve mégis csak jobb egy, a mint most van.

Egyszóval jelen soraim összege csak oda megy ki, hogy a hangulat jelenleg Bécsben változott, s a Potocki ministerium többségének azon nézete, hogy az osztrák-porosz közeledés üdvös hatással nem lehet, a reakciótól való félelem miatt, több-több hívet szerez magának. Sőt azok is, kik a szövetséget ohajtánák, mint pl. az alkotmányhü párt, azok is csak a jelen kapcsolat mellett buzognak.

Reakciótól tartani egyébiránt nézetünk szerint ez uttal nem lehet, sokkal általánosabb az alkotmányos érület, sokkal erősebb az uralkodó jó szándéka, melyet az újabb aera életbelépte óta egy lépéssel, de csak tetten látható gondolattal sem hazudtolt meg, — és végre sokkal általánosabb a szabadság érülete és a nép szavának súlya, sokkal szabadelvűbbek kormányférfiaink itt és tul, mintsem a reakció uralmának csak rövid életére is kilátás lehetne.

Azonban e tanúság épen jókor jött, még ideje korán, s köszönetet kell mondanunk a porosz politikának, hogy a szözet kiüttele a zsákból.

Vajha honfitársaink is okulnának s belátnák, hogy azon fél, melyre nézve drágábbak a fa gyümölcsei, megszünt rázni a fát, s nekünk épen nem áll érdekünkben annak tövére fejszét illeszteni.

1870.

A lefolyt év bizonyára azok közé tartozik, melyekre ha nem is teljes meglepéssel, legalább azzal a megnyugvással tekinthetünk vissza, hogy Magyarország nemcsak lesz, hanem jelenleg is van, még pedig oly erőben, mely létezésének félreismerhetlen tanúságait képes felmutatni.

A pusztá létezésben ugyan még nem rejlik a jövő fennmaradás biztosítéka, de ha más nagyobb államok jelen küzdleimre pillantunk, és saját állapotainkat számbavesszük, fokozódni érezzük önbizalmunkat tapasztalt életképességünk kétségkívüli ténye fölött csak örvendhetünk.

Kell lenni életerőnek egy oly ország és nemzet idegeiben, mely alig visszaszerzett államiságát, alkotmányos önkormányzatát nemcsak megörizni, hanem fejleszteni is tudja oly időben, oly általános európai válság közepette, mely már két óriási hatalmat ingatott meg alapjaiban: Róma egyházi uralmát és Franciaország fölénjét.

Különösen az alkotmányunk keretétül szolgáló közjogi alap életrevalósága tűnik ki a jelen válságban legvilágosabban. Bár mit mondjanak elleneink, ez képesített visszaszerzett külügyi befolyásunk által a közbéke fenntartására, s ezzel párhuzamban a belreformok terén való biztos előhaladásra.

Gyakran megakadályozták ugyan az ebbéli munkásságot azok, kik a közjogi kérdések felvételére minden alkalmat megragadtak; annyi azonban mégis történt, a mennyi elégséges arra, hogy abból a további haladásra biztos reményt merithessünk.

A határörvidék visszakebelezésének elhatározása, melylyel a törvényhozás a közjogi kérdést bevégezte, Szt. — István birodalmának területi épségét teljesen visszaállította. Ide járul még azon provisorium is, mely a Magyarországhoz annyira ragaszkodó Fiume hozzántartozását biztosította.

Sok időt vett igénybe az 1870-iki költéségyvétel felett folyt különben érdekes vitalkozás, az ez által felszínre hozott és életbe is léptetett újítások azonban sok jót eszközöltek. Vajha többet is tehettek volna.

Belreformjaink egyik legfontosabb monemuma a köztörvényhatósági törvény nem nevezhető ugyan teljesen kielégítőnek, azzal a jó tulajdonnal mindazáltal bír, mikép a történelmi alapon nyugvo régi megyéből indulván ki, míg egyfelől az önkormányzatot biztosítja, másfelől erős kormányt tesz lehetővé.

A községek rendezését illető törvényjavaslat még csak az osztályok rostáján esett át. A közegességi ügy és a rendészet szabályozására nézve készített javaslatokra, melyek szintoly fontosak és sügösek, még csak ezután kerül a sor.

Az igazságszolgáltatás általános rendezésére csak akkor lehet kilátásunk, ha hiányzó, azonban több évi munkába kerülő magánjogi Codexünk elkészülhet. Igen helyesen eszelekedett az igazságügyér, hogy az alaki jogot addig is szabályozta, új perrendtartást hozott be, a felsőbb bíróságokat újra nevezte, s most az alsóbb fokuk rendezésén mőködik. Az e végett előterjesztett törvényjavaslatok remélhetőleg mielőbb az országgyűlés plenuma elé kerülnek. Nem sokára azt hisszük büntető jogunk hiányán is segítve leend.

Nevezetes vívmánynak tekintjük továbbá a legközelebb felállított állami főszámszöket, mely hivatva van pénzügyeinkben a kellő rendet fenntartani és a gazdaságos költsékezést ellenörizni.

Közlekedési eszközeink szaporodnak, népnevelésünk halad, honvédelmünk gyarapszik, s már is 130,000 jól felgyezvert és begyakorolt honvédet képes a haza védelmére kiállítani.

Szóval, valamint a belfejlődés, egy a közbiztonság eszközei is szemlátomást izmosodnak, a nemzeti jólét emelkedőben van, jövő felvirágzásunk csirái fejedeznek; a nemzet és kormánya esztélyes, bölcs, magatartásától ernyedetlen munkásságtól függ már most, hogy azokat az első éjszakai dér meg ne dermeszse, hanem mindnyájunknak enyhe nyugalmat nyújtó terebélyes tölgygyé növekedjenek, és így: 1871 végén még több feljegyzésre méltó eredményt sorolhassunk elé.

Népnevelés-ügy.

Küküllőmegye, 1870 dec. 30.

Tisztelt szerkesztő úr! Régotha nem olvasván becses lapjában semmi tudósítást megyénk népnevelési állapotjáról, engedje meg nekem, ki figyelemmel kísérem az ez ügyben megindult zajtalan, de annál több mozgalmakat, — röviden összefoglalnom a közérdekűbb mozzanatokot. Nagyon kedvező alkalmat nyújt erre megyénk iskola-tanácsának folyó hó 14-én Dieső-Szent-Mártonban tartott rendes gyűlése, melyen a tán már soha meg nem szűnő útcámlatások dacára szép számú iskolatanácsos és ügybarát jelent meg megyénk szeretett főbb tisztviselőivel együtt.

Főtanfelügyelőnk Gáspár János királyi tanácsos úr szívélyesen üdvözölvén a tisztelt gyűlekezetet, mindenek előtt bejelenté az újabb személyváltozásokat s néhány meg nem jelenhetett tag igazolását. A multkor lemondott Bián Vazul helyébe megyénk Surdu Sándor törvényszéki ülnököt, Bedőházy János ref. lelekezeti képviselő helyett egyháza migos Horvát Gyula urat választotta meg. A meghalt Popovicu János megyei iskolatanácsos helye betöltésére felszólítandó megyénk állandó bizottsága. Iskolatanácsunk egyik jegyzője Kovács Dénes Iekész úr lemondván, helyébe jegyzőül egyhangulag nt. Rédiger Árpád unitárius esperes, nevelés-ügyünk búgó bajnokát választottuk meg. A bizalmi férfiakul behítt tanítók közül Popescu Patrik kilépvén a tanítói karból, helyébe bizalmi férfinak közfelkiáltással Nyágai Lázár borzasi görög cath. tanító, s egy negyedik bizalmi férfinak Nagy János királyfalvi ref. tanító lön megválasztva. Ezután Horvát Gyula és Surdu Sándor új tagok, mint szintén Erzsébethvárosának most először megjelent képviselője Tompos Gergely ülnök úr az előszabott esküt letették. Ekkép megyei iskolatanácsunkból már csak az ágostai evangelikusok képviselője hiányzik; de remény van, hogy főtanfelügyelőnk egy szóbeli és öt írásbeli sürgetése ezt is meghozza.

Tanfelügyelőnk további jelentései szakadatlan sorát tárják fel ama kedvező lendületnek, mely népnevelés-ügyünk minden ízében mutatkozik. Elmondja, hogy a képezdét nem végezhetett tanítóink póttanítására iskolatanácsunk által Dieső-Szent-Mártonban kérelmezett ide-

tanítók segélyére kért 50 kr. napi díjt mily kész örömmel engedélyezte mélyen tisztelt közoktatásügyi minister úr nagyméltósága; elmondja, mily szerencsés volt búgó és szakértő tanárokat nyerni meg nt. Rédiger Árpád és t. Salamon Péter balafalvi görög cath. képezdei tarár urak személyében; mily szíves készséggel ajánlottak fel helybeli polgártársaink ingyen-lakást a behítt tanítóknak, s mily lelkesedve siettek illető tanítóink az augusztus 8-án megnyitott előadásokra — köztük tisztos ösz férfiak is. Pedig e tekintetben nem volt szerencsése minden egyházhatalóság támogatásával találkozni, sőt egyik tekintélyes egyházi fohatóság inderecete el is tiltotta alárendelt tanítóit a részvételtől azon a gyakorlati életben fájdalom, s ispen nem igazolható indokollással, hogy tanítóik az iskolai törvény által sürgetett szakképzettséggel már bírnak. (1) Daczára a lehangelő körülménynek, 72 tanító iratla be magát képezdei tanfolyamunkra, kik közül 58 végig is hallgatta, 14 részint előismerethány, részint betegség miatt eltávozott. Az 58 közül 8 más törvényhatóságból jött tanfolyamunkra, 5 pedig bár képezdét végzett, egész búgóssággal vett részt az előadásokban. Nemzetiség szerint volt 29 magyar, (15 református, 8 unitárius, 6 római catholicus,) 2 német (ágostai v.) és 27 román, (24 görög cath., 3 görög keleti.) Megbizott tanármunka ügyszerelete, ernyedetlen buzgalma s felvillanyzó modora a tanítási szép eredmény mellett felköltötte jelen volt tanítványainkban azon üdvös eszmét, hogy megyénkben egy néptanítói egylet alakítására megtegyék a szükséges előintézkedéseket felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül. Az egylet alapszabályait közlekedéssel meg is alkotván, a tanfelügyelőség útján közoktatásügyi minister úrhoz terjeszték fel megerősítés végett. A megerősítés le is érkezett, s immár az egylet teljes alakulásának semmi sem áll útjában.

Iskolatanácsunk nemcsak örvendtes tudomásul veszi ez előterjesztést, hanem a legmelegebb részvétérül és pártfogásárról is biztosítja a szép jövőt ígérő küküllőmegyei néptanítói egyletet.

Főtanfelügyelőnk előadja továbbá, hogy szerencsés volt közoktatási minister úr ő nagyméltóságától szegényebb népiskoláink fölszerelésére vallás és nemzetiségi különbség nélkül nagyértékű taneszközöket nyerni. A dieső-szent-mártoni ideiglenes képezdei tanfolyam dús felszerelésének felé a helyiséggel szolgált helybeli unitárius népiskolának, másik felét (természettani készülékek gyűjteménye) a felállítandó központi felsőbb népiskolának adományozta. Ezekon kívül a küküllőmegyei tankerület kap 24 darab földgömböt, 53 Magyarország fali, 23 kézi ábraszót, 50 Európa fali térképét, 28 fali olvasótábla-gyűjteményt, 32 terményrajzi ábra-gyűjteményt, 6 természettani táblázatot, 55 számoló-gépet, két természettani készülékek gyűjteményét, melyek egyike a megyei néptanító egyleté lesz. Iskolatanácsunk hálás köszönettel fogadja minister úr ő nagyméltósága ezen nagybecsü adományait.

A „K. Közlöny” eredeti távsürgönye.

Feladatott Pesten jan. 2. 8 óra estve. Érkezett Kolozsvárra 9 óra 10 p. estve. Bordeaux. Joufroi visszavetette a poroszokat a Loire mellett. A németek Aubrayból Grayból kivonultak. Belfortnál a poroszokat nagy veszteség érte. Feladatott Pesten jan. 3. 10 óra 5 p. délelőtt. Érkezett Kolozsvárra 10 óra 40 p. délelőtt. London, jan. 1-én. Talán sikerülend a semleges hatalmaknak, a Pontus-Konferenciát békekongressussá kiterjeszteni. Bismark megbetegedett. Feladatott Pesten jan. 3. 11 óra 55 p. délelőtt. Érkezett Kolozsvárra 12 óra 30 p. délután. A meklenburgi gyalogság a csatavonalból visszavonult, reorganizálják, a bajorokat szintén. A hesseni dandár Páristól a Loire mellé indul; a poroszok Vendomenál állítólag Chancy támadását visszaverték. A porta és Egyiptom közt differenciák merültek fel.

Legújabb táviratok.

London, jan. 4. A hiv. madridi távsürgönyök Amadé király fogadtatásáról Carthagénában valótlanságot tartalmaznak. Itteni bankházakhoz érkezett titkos jegyekkel írott távsürgönyök szerint: a király minden hivatalosan tett intézkedések mellett is rendkívül hidegen fogadtatott. A nép távol maradt. A hangulat az egész országban nyomott. A városokban felkelésektől tartanak. Róma, dec. 31. A király ma délután ide megérkezett. Bordeaux, dec. 31. Párisi távsürgönyök tudósítások jelentik: Mont-Avon elszállítása után részünkről kiürült a város. A városvezető az önkéntes tüzet

Tegnap egész nap tödözlék Noissy, Rosny és Nogent erődöket. Hasonló kísérleteket várnak más pontokról is. Bordeaux, dec. 31. Faidherbe tük ismét megkezdte a hadműveletét. Arras vidékén egy porosz sines. Augsburg, jan. 1. Az „Augsb. Allg. Ztg.“ jele Bernből, dec. 31.-ről: Tizezer francia Hypolite-ből pontle Roideba vonul. Treskov keresztül vonult Delle-én. Mondják, hogy Herimoncourt mellett ütközet volt. Havre, jan. 1. A coulini tábori szétosztatták; a műveletekbe begyakorolt csapatok Chanzy hadtestébe kerültek, a többi Rennesbe ment. Négy nap óta folyó csapatszállítások történnek észak felé. A vasúti csapatok utasokra nézve zárva.

Bordeaux, dec. 31. Porosz kémszemlések egész Arrasig előnyomultak. Chanzy és Bourbaki ismét támadólag léptek fel.

Bordeaux, jan. 1. Versaillesi tábori postával érkezett levelek jelentik, hogy a francziák Le Bourget felé főtáborukat nyitották. Aubervilliers erőd bombáztatása kezdetét vette. Ezen kívül bombáztatni fognak még később: Issy, Vanves, Montrouge, Arcueil, Biotre, Charenton, Noisy-le-Sec, Rosay, Noutreuil, Boisiere, Fontenay, Nogent, Painsandrie, Grandvalle és Vincennes. A st.-cloudi és meudoni magastatok a poroszok már felszerelték. Mont-Valerien és St.-Denis nem fognak bombáztatni. A főváros esete után Trochu hírszerítő elöbbi, Ducrot pedig az előbbi erődbe fognak visszavonulni. (Mindezek porosz hírek.)

Bourbaki Bourgesban mintegy 12,000 főnyi sereggel ringelkezik, melyet erőlyesen szervez, mit bebiztosít, Garibaldi fog egyesülni. Seregében 1800 saphis és 1200 arab lovas is van. Rövid időn nagy csapatát várhatunk mind itt, mind Chanzy részéről, kiül a legszebb reményekkel feltételek kerüngenek. A 47 éves tábornokban látják most a francziák megmentőjét, kinek oldalánál Jauriquierri altengernagy, s a 16 hadtest parancsnoka magaslik ki, s ez van kiszemelve Chanzy helyettesíteni valamely véletlen szerencsétlenség esetére.

Bordeaux, dec. 30. Ide érkezett hírek szerint a francziák nagy előnyt vívtak ki Páris keleti részén. — Garibaldi szaporított serege és Werder közt nagy csata váratik.

Dijon, jan. 1. Werder hadai Vesoulba összpontosultak, Zastrow segélyre siet, de későn érkezend.

N.-Enyed. Évnyegyedési bizottsági gyűlésünk december 29-én tartott meg, a rossz idő és a Maros zajlása dacára szép számmal egybegyűlt tagok részvétele mellett.

Egy rövid délelőtt elég volt arra, hogy a mltság főispán Pogány György ur által üdvözölt s megnyitott gyűlés átmenjen a meglehetősen szűk tárgyak felett, melyek sora az 1870. évben hozott törvények kihirdetésével kezdődött meg.

Mint nevezetesebbeket fölhozzhatjuk a többi közül Pestmegyének a cselédrendtartás ügyében tett átiratát, mire névze bizottság küldetett ki, hogy tekintetbe véve a nálunk szokásban levő cselédrendszabályokat is, e tárgybani munkálatát a jövő közgyűlés elébe terjessze.

Alvincz mezővárosnak már több gyűlésen előfordult autonómia ügyében új bizottság küldetett ki avégre, hogy tudni lehessen: vajjon az összes közönség kívánásával találkozik-e azon óhajtat, hogy e mezőváros ismét régi jogainak élvezetébe lépjen.

A törvényszékek rendezése nemsokára megtörtéendővén, felirat határozatot, hogy tekintettel a megye területére és a kapcsolandó részletekkel 260.000 lélekre menő lakosságára, a 25-ös bizottság által javasolt n.-enyedi és gy.-fehérvári törvényszékek mellett az abrudbányai is megtartassék. — Mi pedig óhajtat várjuk a békebírói intézmény behozatalát, mert addig remélni sem lehet a folyton szaporodó perek apadását.

Feszített szorgalom képes csak a mostani gyors eljárás mellett kellőleg rendben tartani a roppant perhalmazt, de így is csak ott sikerülhet, hol megvan a kellő számú segédsemmélyzet, miben pedig a mi törvényszékeink jelenleg meglehetősen szűkölködnek.

Közgazgatási főbíró Imreh F. jelentéséből különösen a kórházi alap növekedését emelhetjük ki, minél fogva látás van az építésnek mihamarább leendő megkezdésére.

A törvényszéki elnök előterjesztését pedig megelégedéssel fogadhattuk, miután mind polgári, mind a bünyügyi és árvi szakban bejött nagyszámu ügyet csak a legnagyobb kitartással lehetett ily mérvben ellátni.

Tóvis mezőváros részére egy gyógyszerár felállítás engedélyeztetvén, jogátruházását a mltagu belügy-ministerium a megye bizottságára bízta, — mit is felkiáltással által Slafkovics F. nyert meg.

Több tárgy nem lévén, főispán ő méltósága a legjobb rend és egyetértéssel lefolyt gyűlést éljenek közt bezárta.

A gyűlést követő kedélyes főispáni ebéden a toastok sorát ő felségeire mondott köszöntéssel főispán ő mltaga kezdette meg, mire ő méltóságáért, a jelenlevő belügy-ministeriumi államtitkár Zeyk K.-ért, és főispán b. Kemény György-ért, a ministeriumért, kir Biztos ő exejáért, megének a tisztségéért stb. számos poharak üritettek.

A csatateréről.

Páris ostroma, Páris fölmentése e sarkpont körül forog a porosz-franczia hadművelet. A poroszok, hogy az általuk kitűzött célt elérhessék, 300,000 emberrel tartják körül főváros a francia fővárost, 100,000 emberrel biztosíták összeköttetési vonalaikat és 195,000 emberből áll azon három hadsereg, melyeknek feladata a Páris körülforogó ostromot fedezni: északnyugaton Manteuffel, délen és délnyugaton Frigyes Károly és a mecklenburgi nagyherceg, fővezérelte alatt, míg Werder a lyoni nagy hadsereget és Garibaldi tartja szemmel. A francziák Trochu és Ducrot alatt legalább is 300,000 emberrel Páris, és északon Faidherbe, a Sarthe ismét támadó mozdulatokat tesznek.

nek a mecklenburgi nagyherceg és Manteuffel hadseregei ellen, míg Bourbaki három hadtesttel Frigyes Károlyt tartja lekötve, Cremer tábornok és a hős Garibaldi pedig mind hátrább szorítják Werder, s maholnap a poroszok összeköttetési vonalaikat Németország felé ketté vágják. Az így operáló összes francia haderők a cherbougi és havrei erőket is oda számítva, legalább 400,000 emberrel haladják felül a velük szemben álló porosz-német hadakat, melyek már egészen kivannak fárasztva és kigyógyultak a harcászomból. A veszteségek mindkét részen nagyok, a külfömség, csak az hogy a mig a francziák azokat hátraszorosan tudják pótolni, a németek ma már a házagokat is képtelenek kipótolni, e felett valamennyi morális factor a francziák mellett számít.

Chanzy már december 27-én ismét támadólag lépett fel, s Vendómenál tetemesen megverte a poroszokat: mig Manteuffel északon többé nem bír előre hatolni, Werder még halad, de hátrafelé. A poroszok azzal vannak, hogy megszállották a francziák által odahagyott Mont-Avrout; melyet aligha megtarthatnak. Ez az eredménye azon hadjáratnak, mely nem érte be Sedannal és Metzsel, hanem odáig haladt hogy a „Pall Moll Gaz.“ számítás szerint a német sorhadak 5 hó alatt közel fél-millió embert veszítettek halottak, sebesültek, betegek és harcoképtelenekben, s most már a legvénebb Landvehereket is kénytelenek a fegyverben álló francia nemzet ellen küldeni. Ez ugyan siralmas egy eredmény oly győzelmek után, melyekkel képzeltet felül haladó dicsőséggel lehetett volna német részről Janus templomát bezárni, s Európát egy áldásos békével megörvendeztetve a francia és német nagy nemzeteket kibékíteni.

Lilleből írják dec. 23-áról, hogy bármily ellenkezők is a hírek a Pout-Noyelles mellett vívott csatáról, annyi bizonyos, hogy ez ütközet nem volt előnyös a németekre nézve. Moulac francia hadosztálya, szemtanu állítása szerint, szurony támadásával roppant öldöklést vitt véghez az ellenség soraiban; e hadosztály tengerészekből és gyalog vadászokból állott, e mellett mint ujonczok, az északi mozgók is derekasán kiállottak az első tüzet s általában vitézül tartották magukat.

Egy este Versaillesben.

— Van tehát Párisnak élelme, tüzelő anyaga bőven s Franciaország szive nem szünet meg dobogni, bár százezernyi német-porosz vasmarka igyekvék azt havak óta szétmarchangolni.

December 21-én nagy izgatottság fogta el a Versaillesben dözsölő poroszokat, de a lakosság is csakugy tolongott. Este 10 órá körül, a párisi erődökből szakadatlanul döngögnék az órási ágyuk, a német futárok vágatnak mindenfelé. Páris legnagyobb része ki van világítva, látszik valamennyi kitünőbb pont s az erődöket dejelény sugározza körül. Roppant zavar uralkodik Versailles utcaiban.

A szegény versaillesiek azt hiszik, ütött a szabadulás órája, mert porosz gyalogság, lovasság, tüzérség nyomul elő mindenfelől, még a tartalékokból is s látni Moliket, Blumenthal és számtalan tábornoki tisztet, hogyan sietnek ki a csapatokhoz. Amott a porosz koronaherceg vágat át az utcákon. A király fohadiszállásán készen tartják a felnyergelt paripákat. Versailles összes lakossága talpon van. A francziák hazájuk megmentését várták e napon, a németek saját bőrükre gondoltak s így lett 8 óra reggel, midőn látni lehetett, hogyan összpontosítottak a német hadak StDenis, LeBourget és Sevran táján.

Kitörés Párisból dec. 21.

A „P. St. A.“ következőket írja a dec. 21-ki párisi kitörésről: Már dec. 20-án este 11 órakor jelenté ő felségének Podbielszki fohadalmester, hogy Páris északi részén csapatmozgalmak vehetők észre, melyekből nagyobb hadműveletet lehet következtetni. Másnap reggel a francia előőrskön történt változások és Páris egész környékének meglehetősen heves ágyúzása bizonyított be, hogy a gyanítgatások alaposak voltak. Chatauvail szemben a Szajna jobb partján a Párisból St. Germainbe vezető vasút mellett 4 hajóhidat lehetett észrevenni, miből következtetni lehetett, hogy a francziák azon a ponton át akarnak kelni a Szajna, melyen az ostrom kezdetén magok rombolák le a hidat.

Suresnes mellett Mont Avron közelében 4 zászlóaly francia összpontosított, míg Rueil mellett több tábornoki tiszt vezelte alatt sánczolatok emeltek. A st. queni vaot közelében Colombes mellett emelt sánczolatok nagy csapat tömegekkel lettek megrakva. Északon és délen még nagyobb készülődések voltak.

Epignay mellett 8 órakor több ágyunaszát volt látható. Az egész keleti vonalon Dugny, Le Bourget, Sevran, Aulnay és Bobigny és Bondy irányában roppant hadtestek mozogtak, St.-Maur felszigetén 15 zászlóaly volt. Ezen állásokból ítélve, nem lehetett megítélni, mily irányban lesz a fohadadás.

Csak 9 óra tájban lehetett észrevenni, hogy az ellenség a Le Bourget és Bondy közötti vonalat választotta ki a fohadadás célpontjául. Különösen Le Bourget ellen támadtak nagy erővel; 3 francia hadosztály 30 üteggel, mintegy 130 ágyuval. Az ágyuk a senlisi utra szoríták lövekeiket főkép, hol a gárdahadtest állásai Pont Iblonig terjedtek. Nagy számu francia gyalogcsapatok támadták meg Le Bourgetet, de csak 15. század porosz gardistól oly erőlyesen verettek vissza, hogy felkelle hagyni sánczokkal és nagy veszteséggel visszavonultak erődökbe. A szászok is szerencsésen visszaverték az ellenséget.

Este felé újból a szászok déli állását támadta meg az ellenség Villers mellett, de két porosz ostrom ütég itt is vissza veré őket.

A terv, melyet Trochu ezen kirohanással elakart érni, az volt, hogy északi irányban Senlis-Arras felé utat törjön magának.

(r.—o.) **Nemzeti színészet.** Mig az ó-évet vonaglásiban Bayard és Dumanoire szelleműs „Királyi csókja“ köeyíté meg a színházlátogatók előtt, az új év első estéjén Dobsa „IV-ik László“ ja felett szomorkodánk. Nincs okunk azonban kifogást tenni a választás ellen, mert e drámát készséggel soroljuk repertoire-darabjaink közé. Mindkét előadás kielégíté a közönség várakozását. A főbb szerepek igen jó kezekben voltak. Így Szépné a vigjátékban (Lolette) ép oly kellemes jelenlést volt, mint a melyt megható A y d szerepében. A sokoldalú művész mindkét szélsőségekben feltünővé tudta magát tenni. Kovácsnak Tancred egy Myze szerepe sikerült s Mátrai Béla mint Kemenche kielégített. Tegnap este meglehetősen tarkabarka szini egyveleget rendezett Beczkői János jutalomjátékára. Művészeti szempontból nem nagy nyomatéka volt az estének, de senki se panaszkodhatott unalomról a szorongást megtelet házban. „Fispz“-ben Leövei izellen tulzásaival néhányszor megnevellette a karzatot, hanem frivol improvizálása ott is visszatetsztést idézett elő. Beczkői né, a ki naponta haladást tanusit, eléggé eleven Liza volt. Ugyanekkor került színre nálunk először „Garibaldi“ egy felvonásos víg tréfa Rosen Gyulától. Tréfanak elég jó, s oly szerepkiosztással mint ezt uttal adatott, mulattunk rajta. Jutalmazott a „Zöld erdő“-ben (Luczifer) tetszésben részeseült; — az előadás mutaványos része is sikerült.

(r) **Színházunknál** nagyban készülnek „Fauszt“ opera előadására. Nem sokára meghallhatjuk már az első próbát s a disztitékben is gyorsan halad a munka.

→ **„Hilaria“** daleylet holnapután dalestélyt rendez a redoute teremben. A műsorozat sokat ígér, Beethoven és Straus nevei is tündöklenek abban. Élvezetes estély lesz.

UJDONSÁGOK.

— **A magyar delegatio** hatos hadügyi küldetésének eljárásáról a következő újabb közleményt hozza a „P. Corresp.“: A hatos bizottság számos táblás kimutatást vett ki másolalban, hogy azok segítségével jelentését, melyre a közönség annyi érdekléssel vár, összeallithassa. Az ó-budai raktárakban csinált a társaság „stichprobákat“ a hadi tartalékkészletekben, a folyó készletekben (curr. Bedarf), ugy az ezredék készleteiben. A tárgyak egyes példányait a delegatio helyiségeibe szállította át, s azokat minőség, czelszerűség és érték tekintetében, a kereskedelmi és iparkamra által kijelölt szakértők bírálata alá bocsátotta. Kezébe vette, hogy kombinálhassa, a Skene-féle consortium árszabályzatát is. Pest környékén létező tüzérségi, szekerészeti és löszér készleteket tekintette meg. Budán ugy mint Pesten rendet s kellő gondviselést talált A bizottság rövid működése alatt már is igen sok és beces anyagot halmozott össze. A bizottság, melynek elnöke Zichy Nándor gr. jegyzője pedig Szenciez Ödön, ma Bécsbe utazott; s ott kezdi meg a részletes és érdemleges működést.

— **József főherceg** ő felségének magas vendégei vannak Belgiumból: Klotild főhercegnasszony testvére férjével, kik most először vannak Magyarországon. A főherceg mindent megmutatni igyekszik vendégeinek. Megmutatta a muzeumot, képtárt; volt a nemzeti színház két előadásán, a „Viola“ és „Hamlet“-ben.

— **Gr. Andrássy** miniszterelnök bécsi utazása; mint a „Presse“ jelenti, összefüggésben áll ama utasítások megállapításával, melyeket a magyar-osztrák birodalom képviselői a londoni konferenzián nyer. Gróf Apponyi a konferentiának a dunagőzhajózársra vonatkozólag fog bizonyos előterjesztéseket tenni. Ez előterjesztések egyik nevezetes pontja a Vaskapu melletti szük meder megtágítására vonatkozik, mely intézkedés az összes dunai hajózársra nevezetes befolyással lenne.

— **Az igazságügyminister** egy körlevélben az ország összes törvényhatóságait fel fogja hívni, hogy ezek az első t. bíróságok elhelyezése iránt létrehozandó törvény megalkotása körüli feladatának azon részét, a mely az egyes járásbíróságok területkörének meghatározására vonatkozik, közreműködésük a s javaslatukkal megkönynyítsék, mely ezből az országgyűlési bizottság ebbeli megállapodása a törvényhatóságokkal egyuttal közöltetni fog.

— **A „kolozsvári kör“** báljára szóló meghívókat a mapokban küldik szét. Ezekből itélve e fényesnek ígérkező táncmulatság vendégkioszoruját Kolozsvár és környéke társadalmának színe java fogja alkotni. Belepti jegyek a „K. Kör“ helyiségében (Rhédeyház I. em.) 27-dikén és 28-dikán délelőtt 9 és 12, délután 3 és 6 közt válthatók. Egy személyjegy ára 3 frt, családijegy két személyre 5, háromra 7, többre 10 frt.

— **Patterson Arthuról** Jókai levelet kapott, melyben arról értesíti, hogy Petőfinek kritikái ismertetését szándékozik angol nyelven megírni, s ez okból kéri, hogy a Petőfőről szóló magyar művek közül küldje meg neki az e czélra legalkalmasabbakat. Egyuttal kéri, hogy „A fekete gyémántok“ és „A köszívő ember fia“ czimű regényeket neki küldje meg.

→ **Rosz tréfa.** Sylvester éjjelén K... i csizmadia mester leánya „asztalt terített“ a telek egyik félreös szobájába, hogy a kuleslyukon át éjtélkor nézze meg, kit lát a teríték előtt, mert az lesz jövendőbelije. Észreveszi azonban majster uram politikus legénye hogy a leányasszony miben törí fejét, lepedőt vesz ma-

zát sárgára festi, csepü...
éjtélkor az asztalhoz...
kisérleties képet megl...
öss...
— **Fogyasztó egyetelm**...
által beszerzett fogyasztási cikkek...
csukor, kávé, (két féle) rizs és...
melyek egy minőség, mint ír...
követelést kielégítik. A mint halljuk...
tet, szappant és más könnyebben kez...
szándékozik tagjai számára beszerze...
zés ügye is annyira haladt, hogy az...
is ellátandja tagjait. Örvenlünk...
jótékony egytet a melynek működési...
hetlen, oly igazgatóság kezében van...
gektől és akadályoktól vissza nem r...
zását csak azon öntudat jutalmazza...
közjőrté tette.

— **A kolozsvári kereskedelm**...
dező bizottságja megalakulva a feall...
delmi kóroda javára rendezendó bált febr...

— **Magyarok** a francia háború...
Pesten tartózkodó erélyi fiatal ember, e napok...
esten át Marseillebe indult, hogy a francia sereg...
jon. — E. A. postai körökbe is ismert tehé...
színész, s feltünő alak, ki honvéd és das...
seregbeli tiszt volt, szintén franciaországi...
hogy a köztársaságnak felajánlja magát.

→ **Hamis husz krajcárosok** longnak hi...
szerint városunkban, melyek oly kételesen...
nozva, hogy a valóditól csak pengérelő lehet megkülönböztetni.

— **Az „Ell.“** felemlíti, hogy Pethő József gó...
pész hazánkba egy találmányát mutat be, szaz egy...
vágányu vasúti kocsi tökéletesítésé és hadi célokra...
való alkalmazása. A tökéletesített ocsi egy sien jár...
és szükség esetén vágány nélküli ut is használható. A...
sinen futó kerék rugonyokra van alkalmazva. A...
surlódás sokkal csekélyebb. A sinek gyorsan t...
fel és pedig a felfaláló számításra szent 100...
órai idő alatt 1000 ölet képes lerakni — Az...
járó kocsi találmánya különben — az egy...
Franciaországban már van egy több hurok...
lyarász, melyen ezen egy sinen járó kocsi...
zásban állanak. Pethő hazánkba alkalmazása...
lehet más, mint ezen francia rendszernek tökéle...

(**Necrolog.**) A helybeli kezességiek...
a maga és az összes magyar-erdélyországi keges...
rend nevében a legmélyebb fájdalomérzettel j...
szeretett rend- és tanártársa **Gyarmathy József**...
s a helybeli róm. kath. főgymnasium tanra de 2...
tanárkodása 3-ik évében, a haladoklók szantsgei...
tatos felvétele utá, hagymáz kövölközésében, föl...
delem- és szenvedésteljes életet, a beállott ujr...
gelén, a tulvilági boldog örök élettél cseréle...
világosság fényeshedjké neki! Kolozsvárt ja. 2...

Szerkesztői nyiltposta.
Ft. A. J. e. urnak Zetelakán. Szives...
kezeésért ezer köszönet: fogadják szeretettel és...
vátainkat; adja az ég, hogy szeretett székely népünk...
tia is elmondhassa róánk: nem tartoztak a hanyag...
kások közé, s mindig büszkék valának a beületes...
névre. Boldog útjévet anyá székünk minden lakóinak, s...
lönösek a derek Zetelakának.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sátor József.

Nyiltér*) Nyilatkozat.

Egy gr. Bethlen István és gr. Rhedey István...
kelekezett becsületbeli ügy ötleteiből, gr. Rhedey István...
a „Siebenbürger Bote“ idei 314-ik számában egy cikket...
közölt, melyben elkövetett mulasztását magáról írni...
ügyekszik és ez ügy kiegyenlítésével megbízott kéth...
véd-tisztársunknak b. Horváth Béla lovasszázados és gr...
Telesi Károly lovasszázados uraknak becsületét és jel...
lemét megtámadni törekszik.

Mi alóltartak: b. Horváth Béla százados és g. Te...
leki Károly főhadnagy segédétől nyert felvilágosításlap...
ján -- azon cikket minden állításában igazlatának...
nyilvánítva, egyszersmind nem mulasztatják el tiltan...
kimondani, hogy gr. Rhedey István, mivel a fermiügy...
ben nem csak hogy szavát megszegte, de sőt immé...
ntézésére vonatkozó becsületbeli kötelességét, a latá...
való megnevezésével által, elmulasztotta, s a helyett...
a lovagisággal szemben elkövetett hibáit az Hen ha...
tárai közt ügyekezt volna helyre hozni, lovagián...
tének a nyilvános téren való piszkolódásai által...
érvényt szerezni: mely fennebb elsoroltak által mag...
minden lovagias, becsületbeli ügyelintézésre, n...
szerint, képtelenség tette, és emnélfogva nem tarik...
illetékesnek arra, hogy: tisztársainak báme...
lyike becsületbeli ügyét véle másként, mint a ren...
des törvény útján intézhesse; mit tenni az ille...
elmulasztani nem fognak.

Kolozsvárt 1870 december 31.
Gr. Telesi Domokos, százados. Gr. Horváth-Toldi Lajos, százados.
Br. Wesselényi József, honv. huszár főhadnagy. Br. Huszár Miklós, főhadnagy.
Br. Bornemisza Tivadar, lov. főhadnagy. Gr. Telesi Sámuel, főhadnagy.

*) Az e rovatban megjelenő közleményekért...
sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget a szerkesztőség.